

OROIGARRI!

Iñor badago gizon agurgarririk au da benetan Julián Ganboa. Bizkai erriko Fika'n bere baserrian bizi da. Ez bizi bakarrik baita bear asko egin eta etxekoentzat onuratsu izan be.

Egunero goizeko seiretan jagiten da, bedarra ebagi, abereai emon janaria ta baserriko eginkizun arazoak erabili, orra or eguneroko, iraunkor Ganboa'tar Julen'en zeregiñak, bere 74 urte lepoan. Alan be, guzti ori ez zan bakantasan andirik izango eusko baserriar batentzat adin orretan be gure Ganboa ona itsua ezpalitz.

1937'ko jorrailla'ren 20'an su-izkillu bonba batek begien argia betiko kendu eutsen. Eta ezautzen dautsenai arrituten yakezanak dira aren bear egiteko gogo, bizkortasuna, bizitzea artu ta ikusteko erea, 27 urtegez itsutu zanetik.

* * *

Eguneroko bizimodua eratuten daki Julian'ek bere Fika'ko baserrian. Bere zaletasan leia bear egitea da.

Zeregiñak damotso biziteko liluraldi begitasuna. Orain 47 urte dira inguruetako argia ta ikustea osoan galdu ebanetik, baiña jazoera negargarri onek ez dautso galerazoten guda aurrezko bere lur-zelai-baso -abere zeregiñak egiterik. Eten bako barritsu, langille gogor soloetan, bere gaztetako urteetako lango lanerako garraz jarraiten dabil.

Ez dau erabili iñoz orain esaten yakoen motosierra ta tratore tramankulurik, bizita guztiko antxiñakoen tresnak baiño.

Bere esku-makil itzi-eziñaz ibilli dabil basota mendietatik zear.

“Ez naz iñoz galduten, alderdi oneik ondo ezautzen dodaz, emen azi naz-ta. Orko goiko baserrian jaiο nin-tzan” diño bere lengo bizitokiaren alde eskuaz erakutsiz.

Entzun egizue Julen ikusmenbakoak egiten dauan beste gauza arrigarri bat.

Itsua batek etxerako abereak erosi leiz? Ba Julian'ek auxe egiten dau. Zelan? Ikutuz, tentuz, esku-antzez erosten ditu baserriko beiak. Eskua darabil aberearen soin alde guztietan uts akats baten bat eta daukon jakiteko.

Neurriak ainbatu bat az beste josten ditu besartekadaz, eta ez da iñoz oker egon. Bere aolku burubideak arlo onetan ondo artuak izaten dabez auzokoak, edozein gora-bera buru-austetan beragana zalantza barik datozanak. “Badaki okelarako salduten diran abereen astuntasuna be” diñosku alabeak.

Fikán bere etxeko ataurrean lagun arteko barriketak jarraitzen dira. Zetaz? Jakiña Eurok esku artean darabillean gaiaz: abereak, uzta, gari artoak, biaramonean egingo dauan eguraldia. Ez jako atsegin arda-paitar dsangadak edandegietan egiten. Edazale ezta izan; jan bai, jaten dau ipinten jakona, ta ondiño ez dau ezer itxi maian imiñi jakonik.

Beragaz bizi diran billobak entzuten dabez sarritan aitataren aotik edesti jasorikoak. Beste aldi bateko oroi-men maitatsuak; itxaso, gudagerretako zeregin gogorrak; 74 urteak burura dakartsoezan kontu kontariak.

* * *

Legorreko gizona izan arren, gure Julen'eri itxasoa atsegin jako. Pozarren itxasoz egin ebazan ibillaldiak gogoratzen ditu. “Gitxi-gora-bera 17 urte neukazala, Arjentina'ra lenengo itxasaldia egin neban garia an artu ta Genova'ra eroateko. Gero Ingalandera ikatza andik Tunez'ea ekarteko, orduan uri au Prantzesena izan zanean”. Baiña, Julen, gudaria be izan ziñan. Bai ta izan be gudari ona, adoretsua. Martiartu guda-talde, batallikoa. 1937'ko jorrailla'ren 20'gn. Elgeta'n egoala beste amar lagunekin su-izkillu jaurtikai batek taldea sakabanatu egin eban. Bat il zan, Julian'ek ikusmen osoa galdu, besteak zaurituak.

Bat baiño ez zan geratu osorik, kalterik artu barik.

Julen toki askotara eldu zan, ta azkenean Prantzira. Emen zazpi illabete igarota, etxean andrea eukala seme-alaba txikiakaz gogoratu zan ta etorri al bait ariñen eurokana”. “Etxera aita aldu zanean, alai ta posez artu eban arloa sendi-familiaen alde bear egiteko”. “Ori bai dauka nire aitak-diño samurkiro alabeak- gogaldi on bat ta u-more eder-ederra ta aretxa lango osasun sendoa”. Alaba onek esanten deusku zelan eurak txikiak ziranean ta bera (aita) itxua izan arren eskolara bialduten ebazan, gosaria eurentzako egin ta emonda gero, ta ez ogitartekoak (boka-dilloak) taloesneko indartsua, baiño.

Oraintsu arte, andrea il jakon arte, Julian'ek berberak beiak eratsiten ebazan. Orain zeregin ori indar-lan da, mekanikariz egiten da.

Alan da be, goizeko seiretan jagiten jarraitzen dau lurreko lengo lanak goizetik asteko.

Gero, lenengoz gosaria ta ondoren eguerdirarte bearean. Bazkaldu, ibiltalditxu bat piñadi artean, atsedean kuluskada bat artu ta barrero gaberarte lanera...

Auxe da Julian Ganboa'ren bizikerea. Jaungoikoak olan gura dauala badaki eta esker onez eroapenez eta posez esaten dau: Jaunaren izena onetsia izan daitela.

EGILUZE'k